

Ενημέρωση για την κατάργηση του επιτοκιακού δείκτη LIBOR στα νομίσματα του Ευρώ (EURO LIBOR) και του Ιαπωνικού Γιέν (JPY LIBOR)

I. Τον Μάρτιο του έτους 2021, η Αρχή Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (Financial Conduct Authority) ανακοίνωσε ότι **μετά την 31η Δεκεμβρίου 2021** οι επιτοκιακοί δείκτες για το LIBOR σε διάφορα νομίσματα, περιλαμβανομένου του LIBOR στο νόμισμα του Ευρώ (EUR) και στο νόμισμα του Ιαπωνικού Γιέν (JPY), **θα παύσουν να παρέχονται/να είναι αντιπροσωπευτικοί της υποκείμενης αγοράς για τη μέτρηση της οποίας προορίζονται.**

Το ενδεχόμενο της πιθανής κατάργησης/απώλειας αντιπροσωπευτικότητας επιτοκιακών δεικτών είχε ήδη προβλεφθεί από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής και απρόσκοπτη εκπλήρωση των συμβάσεων των καταναλωτών και η ομαλή λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσαν το κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο, δηλαδή τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1011 σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή για τη μέτρηση της απόδοσης επενδυτικών κεφαλαίων. Ο Κανονισμός αυτός τροποποιήθηκε πρόσφατα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/168.

Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής ή παύσης ενός δείκτη αναφοράς, όπως εν προκειμένω, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν οι δέουσες ενέργειες για την υποκατάσταση του δείκτη.

Παράλληλα, οι ρυθμιστικές αρχές (κεντρικές τράπεζες) που είναι υπεύθυνες για τα νομίσματα που συνδέονται με τον επιτοκιακό δείκτη LIBOR, συνέστησαν Ομάδες Εργασίας (Working Groups) προκειμένου να αναγνωρίσουν και να προτείνουν επιτοκιακούς δείκτες «μηδενικού κινδύνου» (risk free rates) που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για τη μετάβαση σε εναλλακτικούς επιτοκιακούς δείκτες ανά νόμισμα ή/και για τη διαμόρφωση των επιτοκίων αντικατάστασης του επιτοκιακού δείκτη LIBOR ανά νόμισμα.

Για το νόμισμα του Ευρώ (EUR) προτάθηκε ο δείκτης **Euro STR/€STR (Euro Short Term Rate)** και για το νόμισμα του Ιαπωνικού Γιέν προτάθηκε ο δείκτης **TONA/TONAR (Tokyo Overnight Average Rate)**. Οι δύο αυτοί δείκτες αποτέλεσαν την βάση για τη διαμόρφωση των επιτοκίων αντικατάστασης του επιτοκιακού δείκτη EURO LIBOR και του επιτοκιακού δείκτη JPY LIBOR αντίστοιχα και για κάθε διάρκειά τους.

II. Σε απόλυτη συμμόρφωση με τα οριζόμενα στον ανωτέρω Κανονισμό, που αποτελεί εσωτερικό δίκαιο και δεσμεύει τη χώρα μας, από την 1.1.2022 οι επιτοκιακοί δείκτες EURO LIBOR και JPY LIBOR θα αντικατασταθούν ως εξής:

A. Αντικατάσταση EURO LIBOR

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται οι αντιστοιχίες του καταργούμενου δείκτη EURO LIBOR με τον αντικαταστάτη δείκτη €STR για τις διάρκειες ενός (1) μηνός, δύο (2) μηνών, τριών (3) μηνών και έξι (6) μηνών. Παράλληλα απεικονίζεται και μια τιμή προσαρμογής, που αποβλέπει στην οικονομική εξομοίωση του νέου δείκτη με τον υπό κατάργηση δείκτη και στην ελαχιστοποίηση τυχόν οικονομικών επιπτώσεων σε υφιστάμενες συμβάσεις. Η τιμή προσαρμογής είναι σταθερή και έχει υπολογισθεί για κάθε περίοδο επιτοκίου στις 5 Μαρτίου 2021.

Libor	Διάρκεια ισχύος	Επιτόκιο αντικατάστασης	Τιμή προσαρμογής (%)
EURO	1M	Ανατοκίζόμενο επιτόκιο €STR διάρκειας 1 μηνός	0,0456%
EURO	2M	Ανατοκίζόμενο επιτόκιο €STR διάρκειας 2 μηνών	0,0753%
EURO	3M	Ανατοκίζόμενο επιτόκιο €STR διάρκειας 3 μηνών	0,0962%
EURO	6M	Ανατοκίζόμενο επιτόκιο €STR διάρκειας 6 μηνών	0,1537%

Ο επιτοκιακός δείκτης **€STR** (= *Euro Short Term Rate* = *Βραχυπρόθεσμο επιτόκιο του ευρώ*) προκύπτει από τα επιτόκια της διατραπεζικής αγοράς μη εξασφαλισμένου δανεισμού για διάρκεια μιας ημέρας στο ευρώ (€), παρέχεται καθημερινά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), υπολογίζεται σε καθημερινή βάση και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της¹.

Το επιτόκιο **€STR κάθε διάρκειας** (1 μηνός, 3 μηνών κ.λπ.) προκύπτει από το ημερήσιο €STR για τη διάρκεια στην οποία αφορά (1 μηνός, 3 μηνών κ.λπ.). Η εκάστοτε τιμή του για κάθε διάρκεια δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας², που είναι ο διαχειριστής του επιτοκιακού δείκτη €STR καθώς και μέσω του προμηθευτή ηλεκτρονικής πληροφόρησης Bloomberg.

B. Αντικατάσταση JPY LIBOR

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται οι αντιστοιχίες του καταργούμενου δείκτη JPY LIBOR με το, ανά περίπτωση, επιτόκιο αντικατάστασης που βασίζεται στον δείκτη **TONA/TONAR** για τις διάρκειες ενός (1) μηνός, δύο (2) και τριών (3) μηνών, σε αντιστοιχία με τον καταργούμενο δείκτη της ίδιας διάρκειας. Παράλληλα απεικονίζεται και μια τιμή προσαρμογής που αποβλέπει στην οικονομική εξομοίωση των δύο δεικτών και στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της αντικατάστασης του JPY LIBOR σε υφιστάμενες συμβάσεις. Η τιμή προσαρμογής είναι σταθερή και έχει υπολογισθεί για κάθε περίοδο επιτοκίου στις 5 Μαρτίου 2021.

Libor	Διάρκεια ισχύος	Επιτόκιο αντικατάστασης	Τιμή προσαρμογής (%)
JPY	1M	Επιτόκιο Term TONA (TORF) διάρκειας 1 μηνός	-0,02923%
JPY	2M	Ανατοκιζόμενο επιτόκιο TONA διάρκειας 2 μηνών	-0,00449%
JPY	3M	Επιτόκιο Term TONA (TORF) διάρκειας 3 μηνών	0,00835%

Ο επιτοκιακός δείκτης **TONA/TONAR** (= *Tokyo Overnight Average Rate* = Μέσος Δείκτης Επιτοκίων του Τόκιο [ιαπωνικού γιεν] διάρκειας μίας ημέρας), που αποτέλεσε τη βάση των επιτοκίων αντικατάστασης του υπό κατάργηση δείκτη JPY LIBOR για κάθε του διάρκεια, προκύπτει από το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς μη εξασφαλισμένου δανεισμού για διάρκεια μίας ημέρας στο Ιαπωνικό Γιέν, υπολογίζεται (και άρα μεταβάλλεται) σε καθημερινή βάση από την Κεντρική Τράπεζα της Ιαπωνίας (Τράπεζα της Ιαπωνίας) που είναι ο διαχειριστής του.

Το επιτόκιο **Term TONA (TORF)**, (= *Tokyo Term Risk Free Rate*) κάθε διάρκειας (1 μηνός, 3 μηνών κλπ.) προκύπτει από το ημερήσιο TONA για τη διάρκεια στην οποία αφορά (1 μηνός, 3 μηνών κ.λπ.). Η εκάστοτε τιμή του για κάθε διάρκεια δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας «Quick Benchmarks Inc.» (QBS), που είναι ο διαχειριστής του επιτοκίου Term TONA (TORF)³, αλλά και μέσω του προμηθευτή ηλεκτρονικής πληροφόρησης Bloomberg με κωδικό TORF1M/3M/6M.

Το ανατοκιζόμενο επιτόκιο **TONA** διάρκειας 2μηνών προκύπτει από το ημερήσιο TONA για τη διάρκεια στην οποία αφορά (2 μηνών). Η εκάστοτε τιμή του για τη διάρκεια των 2 μηνών υπολογίζεται και δημοσιεύεται μέσω του προμηθευτή ηλεκτρονικής πληροφόρησης Bloomberg (κωδικός XTONA2M)⁴.

III. Στο ανωτέρω πλαίσιο, από την 1.1.2022 σε κάθε υφιστάμενη οφειλή από σύμβαση με αναφορά στο EURO LIBOR ή στο JPY LIBOR, που δεν περιλαμβάνει εφεδρικές ή κατάλληλες εφεδρικές διατάξεις, θα εφαρμόζονται τα τελικά προσαρμοσμένα επιτόκια αντικατάστασης, δηλαδή θα εφαρμόζονται, ανά περίπτωση, τα αναφερόμενα στους ανωτέρω πίνακες επιτόκια αντικατάστασης στο εκάστοτε ύψος τους, με την αντίστοιχη τιμή προσαρμογής που αναγράφεται στους παραπάνω πίνακες, πλέον των λοιπών ανά περίπτωση επιβαρύνσεων (για τις οφειλές από δανειακές συμβάσεις, περιθώριο και εισφορά ν.128.75).

Το επιτόκιο των οφειλών από τις δανειακές συμβάσεις παραμένει βεβαίως κυμαινόμενο και αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη δανειακή σύμβαση. Ισχύει, δηλαδή, εφ'εξής ως βασικό επιτόκιο καθένα από τα αναφερόμενα στους ανωτέρω πίνακες επιτόκια αντικατάστασης στο εκάστοτε ύψος του, με την αντίστοιχη τιμή προσαρμογής που αναγράφεται στους παραπάνω πίνακες, πλέον του προβλεπόμενου στη σύμβαση ποσοστού περιθωρίου και της εισφοράς του ν.128/75.

Επομένως, εάν μία οφειλή από σύμβαση έχει επιτόκιο βάσης το EURO LIBOR 1 μηνός, το επιτόκιο που θα εφαρμοστεί θα αποτελείται από το ανατοκιζόμενο επιτόκιο €STR 1 μηνός με την αντίστοιχη τιμή προσαρμογής του παραπάνω (υπό Α.) πίνακα, το προβλεπόμενο στη σύμβαση περιθώριο και την εισφορά του ν. 128/75. Εάν πάλι μία οφειλή από σύμβαση έχει επιτόκιο βάσης το EURO LIBOR 3 μηνών, το επιτόκιο που θα εφαρμοστεί θα αποτελείται από το ανατοκιζόμενο επιτόκιο €STR 3 μηνών με την αντίστοιχη τιμή προσαρμογής του παραπάνω (υπό Α.) πίνακα, το προβλεπόμενο στη σύμβαση περιθώριο και την εισφορά του ν.128/75 κ.ο.κ.

Εάν μία οφειλή από σύμβαση έχει επιτόκιο βάσης το JPY LIBOR 1 μηνός ή το JPY LIBOR 3 μηνών, το επιτόκιο που θα εφαρμοστεί θα αποτελείται από το επιτόκιο Term TONA (TORF) 1 μηνός ή το επιτόκιο Term TONA (TORF) 3 μηνών αντίστοιχα με την αντίστοιχη τιμή προσαρμογής του παραπάνω (υπό Β.) πίνακα, το προβλεπόμενο στη σύμβαση περιθώριο και την εισφορά του ν. 128/75. Εάν πάλι μία οφειλή από σύμβαση έχει επιτόκιο βάσης το JPY LIBOR 2 μηνών, το επιτόκιο που θα εφαρμοστεί θα αποτελείται από το ανατοκίζόμενο επιτόκιο TONA 2 μηνών με την αντίστοιχη τιμή προσαρμογής του παραπάνω (υπό Β.) πίνακα, το προβλεπόμενο στη σύμβαση περιθώριο και την εισφορά του ν.128/75.

Οι νέοι δείκτες θα εφαρμοστούν στις οφειλές από συμβάσεις από την πρώτη περίοδο εκτοκισμού μετά την 1.1.2022.

Για την κατά τα ανωτέρω αντικατάσταση, όσοι διατηρούν οφειλές από συμβάσεις που περιέχουν ως επιτόκιο βάσης το EURO LIBOR ή το JPY LIBOR, θα ενημερωθούν και εξατομικευμένα.